

VAJNAI

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) NUTARTIS

2005 m. spalio 6 d. *

Byloje C-328/04

dėl *Fővárosi Bíróság* (Vengrija) 2004 m. birželio 24 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2004 m. liepos 28 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje

Attila Vajnai,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai K. Schiemann (pranešėjas) ir E. Juhász,

generalinė advokatė C. Stix-Hackl,
kancleris R. Grass,

išklausęs generalinę advokatę,

* Proceso kalba: vengrų.

priima šią

Nutartį

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su nediskriminavimo principo, kaip pagrindinio Bendrijos teisės principo, aiškinimu.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant baudžiamąją bylą, kurioje A. Vajnai kaltinamas pažeidęs Vengrijos baudžiamojo kodekso (*Büntető Törvénykönyv*) 269/B straipsnį, draudžiantį viešai nešioti „totalitarizmo simbolius“.

Teisinis pagrindas

- 3 Vengrijos baudžiamojo kodekso 269/B straipsnis „Totalitarizmo simbolių naudojimas“ nustato:

„(1) Kiekvienas asmuo, kuris

a) platina,

b) viešai naudoja,

c) viešai demonstruoja

VAJNAI

svastiką, SS ženklą, sukryžiuotas strėles, kūjį ir pjautuvą, penkiakampę raudoną žvaigždę ar šiuos ženklus vaizduojančią simboliką, padaro baudžiamąjį nusizengimą ir yra baudžiamas bauda, jei tai nesudaro sunkesnio nusikaltimo sudėties.

- (2) Nėra baudžiami asmenys, kurie 1 dalyje nurodytus veiksmus atlieka žinių, švietimo, mokslo, meno ar informacijos apie istorinius ar šiuolaikinius įvykius sklaidimo tikslais.

- (3) 1 ir 2 dalių nuostatos netaikomos oficialiems šiuolaikiniams valstybių simboliams.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 4 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nutarties matyti, kad A. Vajnai, Vengrijos darbininkų partijos pirmininko pavaduotojui, buvo iškelta baudžiamoji byla, nes 2003 m. vasario 21 d. Budapešte organizuotos demonstracijos metu jis ant savo drabužių viešai dėvėjo kartoninę 5 cm skersmens penkiakampę raudoną žvaigždę. Tvarką užtikrinęs policininkas jo paprašė šį simbolį nulupti, ir A. Vajnai sutiko tai padaryti.

- 5 2004 m. kovo 11 d. sprendimu *Pesti Központi Kerületi Bíróság* (Pešto apygardos vyriausiasis teismas) A. Vajnai pripažino kaltu naudojusi „totalitarizmo simbolį“, tuo pažeidžiant Vengrijos baudžiamojo kodekso 269/B straipsnio 1 dalies b punktą. Šis teismas A. Vajnai nuteisė lygtinai vieneriems metams ir nurodė konfiskuoti šį simbolį.

- 6 A. Vajnai šį sprendimą apeliacine tvarka apskundė prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiai teismui.
- 7 Savo prašyme *Fővárosi Bíróság* (Budapešto teismas) pažymi, kad kai kuriose valstybėse narėse, pavyzdžiui, Italijos Respublikoje, kairiāsias partijas simbolizuoja raudona žvaigždė ar pjautuvas ir kūjis. Šio teismo nuomone, iš to išplaukia, kad Italijos kairiųjų organizacijų nariai gali nepažeisdami kokių nors draudimų demonstruoti darbininkų judėjimų simbolius, tačiau Vengrijos baudžiamasis kodeksas draudžia šių simbolių naudojimą. Kyla klausimas, ar nuostata, kuri draudžia valstybėje narėje naudoti tarptautinio darbininkų judėjimo simbolius nustatydamą už tai bausmę, kai už tų pačių simbolių viešą dėvėjimą kitoje valstybėje narėje jokia sankcija netaikoma, yra diskriminacinė.
- 8 Šiomis aplinkybėmis *Fővárosi Bíróság* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui prejudicine tvarka pateikti šį klausimą:

„Ar Vengrijos baudžiamojo kodekso 269/B straipsnio 1 dalis, pagal kurią tas, kuris viešai naudoja arba demonstruoja simbolį, kurį sudaro penkiakampė raudona žvaigždė, padaro baudžiamąjį nusizengimą, jei tai nesudaro sunkesnio nusikaltimo sudėties, yra suderinama su pagrindiniu Bendrijos teisės nediskriminavimo principu? Ar ES sutarties 6 straipsnis, nustatantis, kad Sąjunga, grindžiama laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms principais, ir Direktyva 2000/43/EB, kuri taip pat remiasi pagrindinėmis laisvėmis, kartu su Pagrindinių teisių chartijos 10, 11 ir 12 straipsniais leidžia asmeniui, norinčiam išreikšti savo politinius įsitikinimus juos reprezentuojančiais simboliais, daryti tai kiekvienoje valstybėje narėje?“

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

- 9 Rašytines pastabas pateikusios Vengrijos ir Nyderlandų vyriausybės bei Komisija abejoja Teisingumo Teismo jurisdikcija atsakyti į pateiktą klausimą.

- 10 Siekiant patikrinti Teisingumo Teismo jurisdikciją reikia nagrinėti pateikto klausimo dalyką.

- 11 Savo klausimu nacionalinis teismas iš esmės teiraujasi, ar nediskriminavimo principas, ES 6 straipsnis, 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvos 2000/43/EB, įgyvendinančios vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, p. 22), nuostatos ar 2000 m. gruodžio 7 d. Nicoje paskelbtos Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos (OL C 364, p. 1) 10, 11 ir 12 straipsniai draudžia tokią nacionalinę nuostatą kaip Vengrijos baudžiamojo kodekso 269/B straipsnis, numatantis bausmę už pagrindinėje byloje nagrinėjamo simbolio viešą dėvėjimą.

- 12 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, kai nacionaliniai teisės aktai patenka į Bendrijos teisės reglamentavimo sritį, Teisingumo Teismas, gavęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą, turi pateikti visas aiškinimo gaires, būtinas tam, kad nacionalinis teismas galėtų įvertinti šių teisės aktų suderinamumą su pagrindinėmis teisėmis, kurių laikymąsi Teisingumo Teismas užtikrina (žr. 1997 m. gegužės 29 d. Sprendimo *Kremzow*, C-299/95, Rink. p. I-2629, 15 punktą).

- 13 Kita vertus, Teisingumo Teismas tokios jurisdikcijos neturi, kai teisės aktai nepatenka į Bendrijos teisės reglamentavimo sritį ir kai ginčo dalykas yra visiškai nesusijęs su kuria nors iš Sutarčių nuostatomis numatytų situacijų (žr. prieš tai minėto sprendimo *Kremzow* 15 ir 16 punktus).

- 14 Reikia konstatuoti, kad A. Vajnai atvejis yra visiškai nesusijęs su kuria nors iš Sutarčių nuostatomis numatytų situacijų ir kad pagrindinėje byloje taikomi Vengrijos teisės aktai nepatenka į Bendrijos teisės taikymo sritį.
- 15 Šiomis aplinkybėmis pagal Procedūros reglamento 92 straipsnio 1 dalį darytina išvada, kad Teisingumo Teismas akivaizdžiai neturi jurisdikcijos atsakyti į *Fővárosi Bíróság* pateiktą klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 16 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nutaria:

Europos Bendrijų Teisingumo Teismas akivaizdžiai neturi jurisdikcijos atsakyti į 2004 m. birželio 24 d. Sprendimu *Fővárosi Bíróság* (Vengrija) pateiktą klausimą.

Parašai.